

Warszawa, dnia 11 sierpnia 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ul. Śniadeckich 10, 00 656 Warszawa
tel. (022) 696 55 44 fax. (0 22) 629 60 79

Nr ZBiA- 071/33-1/08/MD

Szanowna Pani

EWA KOPACZ

MINISTER ZDROWIA

Szanowna Pani Minister,

W związku z licznymi doniesieniami o trwających w Ministerstwie Zdrowia pracach Zespołu do spraw opracowania systemowych rozwiązań dotyczących postępowania wobec osób skazanych z zaburzeniami preferencji seksualnych, które dopuścili się przestępstwa skierowanego przeciwko wolności seksualnej uprzejmie proszę o przedstawienie informacji dotyczących tych prac.

Jak wynika z danych zgromadzonych przez Komendę Główną Policji liczba przestępstw polegających na dopuszczeniu się wobec osoby małoletniej czynności seksualnej lub doprowadzeniu jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania (art. 200 § 1 Kodeksu karnego) na przestrzeni lat 2000-2007 systematycznie rosła. W roku 2000 stwierdzono 1518 takich przestępstw, a w roku 2007 – już 1882. Należy pamiętać, iż jest to tylko jedno spośród wielu innych przestępstw, wymienionych w Kodeksie karnym, skierowanych przeciwko prawidłowemu rozwojowi moralnemu, psychicznemu i fizycznemu dzieci, a także przeciw obyczajności.

Zmiany, które zostały wprowadzone ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 163, poz. 1363) miały dać gwarancje skuteczniejszej ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym.

Eksperci duże oczekiwania wiązali z nowym art. 95 a Kodeksu karnego oraz art. 117 Kodeksu karnego wykonawczego. W praktyce przepisy te powinny spowodować

odpowiednie leczenie ambulatoryjne (także po odbyciu kary) sprawców, którzy popełnili przestępstwa w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych. Celem tych przepisów jest skuteczna ochrona obywateli przed recydywą sprawców przestępstw o charakterze seksualnym.

W tym przypadku szczególnie ważna jest dla mnie ochrona dzieci – potencjalnych ofiar tych przestępstw. Dlatego też duże znaczenie ma zakres systemowej ochrony, jaka w opracowywanym przez Ministerstwo Zdrowia projekcie może być udzielona dzieciom. Niemniej jednak zainteresowany jestem działaniami, jakie zamierza się podjąć wobec nieletnich sprawców przestępstw, o których mowa w niniejszym piśmie.

Mając na uwadze art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69) będę wdzięczny za udzielenie informacji, o którą prosiłem na wstępie.

Z wyrazami szacunku
Marek Michałek

Do wiadomości:

Pan Zbigniew Cwiakalski – Minister Sprawiedliwości

Warszawa, dnia 11 września 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DL-P-I-0761-4/08

Pan

Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Rzeczniku,

W związku z pismem z dnia 11 sierpnia 2008 r. skierowanym do Ministra Zdrowia, przekazanym do wiadomości Ministrowi Sprawiedliwości, w sprawie zamierzeń resortu wobec sprawców przestępstw o charakterze seksualnym, uprzejmie przestawiam, co następuje.

Przytoczone porównawczo w powołanym piśmie dane liczbowe, dotyczące przestępstw z art. 200 kodeksu karnego (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) popełnionych w roku 2000 i 2007 obrazują skalę zjawiska, a charakter problemu bezwzględnie zasługuje na wnikliwą uwagę.

Zapewnienie ochrony praw dziecka, zgodnie z art.72 Konstytucji, należy do zadań państwa. W myśl tego przepisu każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Konkretyzacja gwarantowanej ustawą zasadniczą ochrony praw dziecka – ofiary przemocy dokonywana jest poprzez wprowadzenie do systemu prawnego norm ukierunkowanych na urealnienie tej ochrony. Ma ona szczególne odniesienie do dzieci – ofiar wykorzystywania seksualnego.

W tym kontekście należy wskazać ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493) oraz zmiany wprowadzone ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny,

ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 163, poz. 1363) w zakresie art. 95 a k.k. i art. 117 k.k.w.

W Ministerstwie Sprawiedliwości przygotowany został projekt nowelizacji ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz.59, z późn. zm).

Projekt został przyjęty przez Radę Ministrów i w dniu 12 sierpnia 2008 r. skierowany do Sejmu. Proponowana regulacja nadaje nowe brzmienie m.in. art. 95 k.r.o., który w § 1 stanowi, iż władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowywania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw.

Powyższa zmiana stanowić powinna wyraźne odniesienie dla oceny wszelkich czynów, które mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi moralnemu, psychicznemu i fizycznemu dzieci.

W zakresie rozwiązań szczegółowych przewidziano m.in. zmianę art. 148 k.r.o. w taki sposób, by opiekunem małoletniego nie mogła być ustanowiona osoba, która została pozbawiona władzy rodzicielskiej albo skazana za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajowej albo za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby lub przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego lub we współdziałaniu z nim. Dotyczy to również osoby, wobec której orzeczono zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich albo opieka nad nimi lub obowiązek powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

Wartość prewencyjną przedstawionego rozwiązania nawiązuje do rozszerzonej listy środków karnych przewidzianych w art. 39, 41 a i 411 a k.k. Projektowane rozwiązanie wpływa na wzrost spójności systemu prawa, powodując wzrost skutecznego zabezpieczenia interesów dziecka w omawianym zakresie.

Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało także projekt ustawy - o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, mający na celu implementację do polskiego porządku prawnego niektórych instrumentów prawnych Unii Europejskiej, do wdrożenia których Rzeczpospolita Polska została zobowiązana.

Projekt tej ustawy skierowany został do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w kwietniu b.r. (druk nr 458). Prace nad nim nie zostały do chwili obecnej zakończone.

W zakresie problematyki podniesionej przez Rzecznika Praw Dziecka projektowana nowelizacja ma związek z realizacją zobowiązania wynikającego z Decyzji ramowej Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 r. o zwalczaniu seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej.

Bezpośrednią implementację art. 1a (iii) w zw. z art. 3 Decyzji ramowej stanowi projektowany art. 202 § 4b k.k. Powołany przepis wprowadza penalizację zachowania polegającego na produkowaniu, rozpowszechnianiu, prezentowaniu, przechowywaniu lub posiadaniu treści pornograficznych, przedstawiających wytworzone lub przetworzone wizerunki małoletnich uczestniczących w czynnościach seksualnych. Projektowany przepis art. 202 § 4c k.k. wprowadza karalność prezentowania małoletniemu poniżej lat 15 treści pornograficznych, przedstawiających wytworzone albo przetworzone wizerunki małoletnich uczestniczących w czynnościach seksualnych, albo rozpowszechniania tych treści w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi.

Proponowane zmiany dotyczą również zakresu przedawnienia przestępstw seksualnych poprzez dodanie do art. 101 k.k. § 4 w brzmieniu: „Przedawnienie karalności przestępstw określonych w art. 199 § 2 i 3, art. 200, art. 204 § 4 i § 4c oraz art. 204 § 3, jak również przestępstw określonych w art. 197, art. 201, art. 202 § 3, art. 203 i art. 204 § 4 w przypadku, gdy pokrzywdzonym jest małoletni – nie może nastąpić przed upływem 5 lat od ukończenia przez pokrzywdzonego 18 lat”.

W Ministerstwie Sprawiedliwości opracowany został również projekt kompleksowych zmian kodyfikacji karnych (projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks karny skarbowy, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw).

Projekt w dniu 28 sierpnia 2008 r. został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów.

W obrębie części szczególnej Kodeksu karnego projekt ten przewiduje m.in. wprowadzenie nowych typów przestępstw określonych w art. 202a i art. 202b penalizujących utrwalanie oraz sprowadzanie, przechowywanie, posiadanie treści

pornograficznych z udziałem osoby, bez jej zgody, a także rozpowszechnianie obrazu nagiej osoby bez jej zgody.

Należy także podnieść, że w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad przygotowaniem nowej ustawy – Prawo nieletnich. Celem projektowanej ustawy jest dostosowanie uregulowań dotyczących problematyki nieletnich do współczesnych warunków społecznych panujących w Polsce oraz ujednoczenie procedury postępowania w sprawach nieletnich.

Jednocześnie, nawiązując do zagadnienia pozostającego w gestii Ministra Zdrowia, dotyczącego Zespołu do spraw opracowania systemowych rozwiązań dotyczących postępowania wobec osób skazanych z zaburzeniami preferencji seksualnych, które dopuściły się przestępstwa skierowanego przeciwko wolności seksualnej, wskazać należy na aktualność potrzeby stworzenia i realizacji kompleksowego programu postępowania ze sprawcami przestępstw o charakterze seksualnym, obejmującego obok przedsięwzięć prawnokarnych, także działania o charakterze terapeutycznym i leczniczo- rehabilitacyjnym.

Przebieg z sygnatury Stanisława

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Lukasz Rędziniak
PODSEKRETARZ STANU